

32006L0116

L 372/12

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

27.12.2006.

DIREKTIVA 2006/116/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 12. prosinca 2006.****o trajanju zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava****(kodificirana verzija)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 47. stavak 2., članak 55. i članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Direktiva Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. o usklađivanju trajanja zaštite autorskog prava i određenih srodnih prava ⁽³⁾ znatno je izmijenjena ⁽⁴⁾. Radi jasnoće i racionalnosti navedenu Direktivu trebalo bi kodificirati.
- (2) Bernskom konvencijom za zaštitu književnih i umjetničkih djela i Međunarodnom konvencijom za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju (Rimska konvencija) određeno je samo minimalno trajanje zaštite prava na koja se one odnose, a državama ugovornicama dana je mogućnost da odobre duže rokove. Određene države članice iskoristile su to pravo. Osim toga, neke države članice još nisu postale strankom Rimske konvencije.
- (3) Iz tog proizlaze razlike između nacionalnih zakonodavstava kojima se uređuje trajanje zaštite autorskog prava i srodnih prava, što može dovesti do sprečavanja slobode kretanja roba i slobode pružanja usluga, te narušavanja tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu. Stoga bi u namjeri da se omogućiti nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta zakone država članica trebalo uskladiti tako da trajanje zaštite u cijeloj Zajednici bude jednako.
- (4) Važno je utvrditi ne samo trajanje zaštite kao takve, već i određene provedbene formalnosti kao što je datum od kojega se računa svako trajanje zaštite.
- (5) Odredbe ove Direktive ne bi smjele utjecati na primjenu odredaba članka 14. bis. stavka 2. točaka

(b), (c) i (d) i stavka 3. Bernske konvencije od strane država članica.

- (6) Najkraće trajanje zaštite utvrđeno Bernskom konvencijom, tj. životni vijek autora i 50 godina nakon njegove smrti, bilo je namijenjeno zaštitu autora i prve dvije generacije njegovih nasljednika. Prosječna životna dob u Zajednici produžila se do te mjere da to trajanje više nije dovoljno da bi obuhvatilo dvije generacije.
- (7) Određene države članice odobrile su trajanje zaštite dulje od 50 godina od autorove smrti, kako bi ublažile učinke svjetskih ratova na iskorištavanje autorskih djela.
- (8) Određene države članice uvele su glede zaštite srodnih prava trajanje od 50 godina od zakonite objave ili od zakonitog priopćavanja javnosti.
- (9) Diplomatska konferencija održana 1996. pod pokroviteljstvom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), zaključena je usvajanjem WIPO Ugovora o izvedbama i fonogramima, kojim se uređuje zaštita umjetnika izvođača i proizvođača fonograma. Tim je Ugovorom znatno ažurirana međunarodna zaštita srodnih prava.
- (10) Poštovanje stečenih prava jedno je od osnovnih pravnih načela koje štiti pravni poredak Zajednice. Stoga rokovi trajanja zaštite autorskog prava i srodnih prava koji su utvrđeni pravom Zajednice ne mogu skraćivati trajanje zaštite koju uživaju nositelji prava u Zajednici prije stupanja na snagu Direktive 93/98/EEZ. Kako bi se učinci prijelaznih mjera sveli na minimum i kako bi se omogućilo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, trebalo bi te rokove primjenjivati duže vremensko razdoblje.
- (11) Razina zaštite autorskog prava i srodnih prava trebala bi biti visoka, budući da su ta prava temelj intelektualnog stvaralaštva. Njihova zaštita osigurava održavanje i razvoj stvaralaštva u interesu autora, kulturnih industrija, potrošača i društva u cjelini.

⁽¹⁾ Mišljenje od 26. listopada 2006. (još nije objavljeno u *Službenom listu*).

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 12. listopada 2006. (još nije objavljeno u *Službenom listu*) i Odluka Vijeća od 30. studenoga 2006.

⁽³⁾ SL L 290, 24.11.1993., str. 9. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 167, 22.6.2001., str. 10.).

⁽⁴⁾ Vidjeti Prilog I., dio A.

- (12) Kako bi se uspostavila visoka razina zaštite koja istovremeno udovoljava uvjetima unutarnjeg tržišta i potrebi uspostave pravnog okvira koji vodi usklađenom razvoju književnog i umjetničkog stvaralaštva u Zajednici, trajanje zaštite autorskog prava trebalo bi uskladiti i odrediti da to bude 70 godina od smrti autora ili 70 godina od zakonitog stavljanja djela na raspolaganje javnosti, a trajanje zaštite srodnih prava 50 godina od događaja od kojeg se računa početak roka trajanja prava.
- (13) Zbirke su zaštićene sukladno članku 2. stavku 5. Bernske konvencije kada, prema odabiru i rasporedu svojeg sadržaja, čine intelektualne tvorevine. Ta su djela zaštićena kao takva, i ne utječu na autorsko pravo koje postoji na djelima koja su uvrštena u takve zbirke. Stoga se na djela koja su uvrštena u zbirke mogu primjenjivati posebni rokovi trajanja zaštite.
- (14) U svim slučajevima u kojima je jedna fizička osoba ili više njih označena kao autor, trajanje zaštite trebalo bi se izračunavati nakon njegove smrti. Pitanje autorstva cijelog djela ili jednog njegova dijela činjenično je pitanje o kojem odlučuju nacionalni sudovi.
- (15) Trajanje zaštite trebalo bi se računati od prvog siječnja godine koja slijedi godinu u kojoj se dogodio relevantni događaj, kako je utvrđeno Bernskom i Rimskom konvencijom.
- (16) Zaštita fotografija u državama članicama predmet je različitih aranžmana. Fotografsko djelo se u smislu Bernske konvencije smatra izvornikom ako je to autora vlastita intelektualna tvorevina koja odražava njegovu osobnost, pri čemu se druga mjerila, na primjer vrijednost ili namjena, ne uzimaju u obzir. Zaštitu ostalih fotografija trebalo bi prepustiti nacionalnim zakonodavstvima.
- (17) Kako bi se izbjegle razlike u trajanju zaštite srodnih prava, potrebno je predvidjeti isto polazište za izračun trajanja zaštite u cijeloj Zajednici. Prilikom izračuna trajanja zaštite trebalo bi uzeti u obzir izvedbu, fiksaciju, prijenos, zakonitu objavu i zakonito priopćavanje javnosti, tj. sredstva kojima se predmet srodnih prava na sve primjerene načine priopćava široj javnosti, neovisno o tome u kojoj se državi ta izvedba, ta fiksacija, taj prijenos, ta zakonita objava ili to zakonito priopćavanje javnosti obavlja.
- (18) Prava organizacija za radiodifuziju na njihovim emitiranjima, bilo da se ta emitiranja prenose žičanim putem ili bežično, uključujući kablom ili satelitom, ne bi smjela biti neograničena. Stoga je potrebno da rok trajanja zaštite počinje teći isključivo od prvog radiodifuzijskog emitiranja. Ovom se odredbom izbjegava započinjanje novog roka u slučajevima kada se radi o radiodifuzijskom emitiranju koje je identično prethodnom.
- (19) Države članice trebale bi imati mogućnost zadržati ili uvoditi druga autorskom pravu srodna prava, osobito u vezi sa zaštitom kritičkih i znanstvenih izdanja. Međutim, kako bi se osigurala transparentnost na razini Zajednice, potrebno je da države članice koje uvedu nova srodna prava o tome obavijeste Komisiju.
- (20) Bilo bi potrebno jasno dati na znanje da se ova Direktiva ne odnosi na moralna prava.
- (21) Na djela koja potječu iz zemalja koja su u smislu Bernske konvencije treće zemlje, a autor kojih nije državljanin Zajednice, trebalo bi primijeniti usporedbu rokova trajanja zaštite, pod uvjetom da rok trajanja priznat u Zajednici ne traje duže od roka trajanja zaštite utvrđenog ovom Direktivom.
- (22) Kada nositelj prava koji nije državljanin Zajednice zadovolji uvjete za zaštitu prema međunarodnom sporazumu, rok trajanja zaštite srodnih prava trebao bi biti istovjetan s onim utvrđenim ovom Direktivom. Međutim, taj rok trajanja ne bi smio biti duži od onog utvrđenog u trećoj zemlji čiji je nositelj prava državljanin.
- (23) Usporedba rokova trajanja ne bi se smjela kositi s međunarodnim obvezama država članica.
- (24) Države članice trebale bi imati mogućnost i dalje donositi odredbe o tumačenju, prilagodbi i daljnjem izvršavanju ugovora o iskorištavanju zaštićenih djela i drugih predmeta zaštite, koji su sklopljeni prije produljenja trajanja zaštite koje proizlazi iz ove Direktive.
- (25) Poštovanje stečenih prava i zakonita očekivanja dio su pravnog poretka Zajednice. Države članice mogu osobito predvidjeti da u određenim okolnostima autorsko pravo i srodna prava, koja su ponovno uspostavljena u skladu s ovom Direktivom, ne moraju dovesti do plaćanja od strane osoba koje su u dobroj vjeri počele iskorištavati djela u trenutku kada su takva djela bila javno dobro.
- (26) Ova Direktiva ne bi smjela dovoditi u pitanje obveze država članica koje se odnose na primjenu direktiva i njihovo prenošenje u nacionalna zakonodavstva, kako je određeno dijelom B Priloga I.,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Trajanje autorskog prava

1. Prava autora književnog ili umjetničkog djela u smislu članka 2. Bernske konvencije traju za života autora i 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na datum na koji je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti.

2. U slučaju djela na kojem postoji zajedničko autorsko pravo, rok iz stavka 1. računa se od smrti koautora koji je najdulje živio.

3. Rok trajanja zaštite u slučaju anonimnih i pseudonimnih djela je 70 godina od zakonitog stavljanja djela na raspolaganje javnosti. Međutim, ako pseudonim autora ne dovodi u sumnju njegov identitet ili ako autor razotkrije svoj identitet tijekom razdoblja iz prve rečenice, primjenjuje se rok trajanja zaštite koji je propisan u stavku 1.

4. Kada država članica predviđa posebne odredbe o autorском pravu koje se odnose na kolektivna djela ili na imenovanje pravne osobe nositeljem prava, rok trajanja zaštite računa se u skladu s odredbama iz stavka 3., osim ako su fizičke osobe koje su stvorile djelo označene kao takve u verzijama djela koja su stavljen na raspolaganje javnosti. Ovaj stavak ne dovodi u pitanje prava označenih autora čiji su doprinosi sadržani u takvim djelima; na takve se doprinose primjenjuje stavak 1. ili stavak 2.

5. Kada je djelo objavljeno u svescima, dijelovima, nastavcima, izdanjima ili epizodama i kad rok trajanja zaštite počinje teći od trenutka kad je djelo zakonito stavljen na raspolaganje javnosti, rok trajanja zaštite za svaki takav dio teče zasebno.

6. U slučaju djela za koja se rok trajanja zaštite ne računa od smrti autora, te koja nisu zakonito stavljen na raspolaganje javnosti u roku od 70 godina od njihova stvaranja, zaštita prestaje.

Članak 2.

Kinematografska ili audiovizualna djela

1. Glavni redatelj kinematografskog ili audiovizualnog djela smatra se njegovim autorom ili jednim od njegovih autora. Države članice imaju mogućnost imenovati druge koautore.

2. Rok trajanja zaštite kinematografskih ili audiovizualnih djela istječe 70 godina nakon smrti posljednje preživjele osobe od navedenih, neovisno o tome jesu li te osobe imenovane koautorima: glavni redatelj, autor scenarija, autor dijaloga, skladatelj glazbe posebno skladane za korištenje u tom kinematografskom ili tom audiovizualnom djelu.

Članak 3.

Trajanje srodnih prava

1. Prava umjetnika izvođača prestaju istekom 50 godina od datuma izvedbe. Međutim, ako je fiksirana izvedba zakonito izdana ili zakonito priopćena javnosti u tom razdoblju, prava umjetnika izvođača prestaju istekom 50 godina od prve takve objave ili prvog takva priopćavanja javnosti, ovisno o tome što je bilo ranije.

2. Prava proizvođača fonograma prestaju istekom 50 godina od fiksiranja fonograma. Međutim, ako je fonogram bio zakonito izdan u tom razdoblju, navedena prava prestaju istekom 50 godina od prvog zakonitog izdanja. Ako fonogram nije zakonito izdan u razdoblju iz prve rečenice i ako je u tom razdoblju zakonito priopćen javnosti, navedena prava prestaju istekom 50 godina od datuma prvog zakonitog priopćavanja javnosti.

Međutim, ovaj stavak nema učinak ponovne zaštite prava proizvođača fonograma koji, istekom trajanja zaštite koja im je priznata sukladno članku 3. stavku 2. Direktive 93/98/EEZ, u verziji prije njezinih izmjena Direktivom 2001/29/EEZ, na dan 22. prosinca 2002., više nisu bili zaštićeni.

3. Prava proizvođača prve fiksacije filma prestaju istekom 50 godina od stvaranja takve fiksacije. Međutim, ako je film u tom razdoblju bio zakonito izdan ili zakonito priopćen javnosti, prava prestaju istekom 50 godina od prvog takva izdavanja ili prvog takva priopćavanja javnosti, ovisno o tome što je bilo ranije. Izraz „film” označava kinematografsko ili audiovizualno djelo ili pokretne slike, sa zvukom ili bez njega.

4. Prava radiodifuzijskih organizacija prestaju istekom 50 godina od prvog radiodifuzijskog emitiranja, bez obzira je li to radiodifuzijsko emitiranje preneseno putem žica ili bežično, uključujući putem kabela ili satelita.

Članak 4.

Zaštita prethodno neobjavljenih djela

Svaka osoba koja nakon isteka zaštite autorskog prava prvi put zakonito izdaje ili zakonito priopći javnosti prethodno neobjavljeno djelo, uživa zaštitu koja je ekvivalentna imovinskim pravima autora. Trajanje zaštite takvih prava je 25 godina od prvog zakonitog izdanja ili prvog zakonitog priopćavanja javnosti.

Članak 5.

Kritike i znanstvena izdanja

Države članice mogu štiti kritička i znanstvena izdanja djela koja su javno dobro. Najduže trajanje zaštite takvih prava je 30 godina od trenutka prve zakonite objave takvih izdanja.

Članak 6.

Zaštita fotografija

Fotografije koje su izvornici u smislu da su autorove vlastite intelektualne tvorevine, štite se u skladu s člankom 1. Za utvrđivanje njihove podobnosti za zaštitu ne primjenjuju se nikakva druga mjerila. Države članice mogu predvidjeti zaštitu drugih fotografija.

Članak 7.

Zaštita u odnosu na treće zemlje

1. Kad je zemlja podrijetla nekog djela u smislu Bernske konvencije treća zemlja i kad autor djela nije građanin Zajednice, rok trajanja zaštite priznate u državama članicama istječe na datum isteka zaštite priznate u državi podrijetla djela, ali taj rok ne smije biti dulji od roka određenog člankom 1.

2. Rokovi trajanja zaštite određeni člankom 3. primjenjuju se i na nositelje prava koji nisu građani Zajednice, pod uvjetom da im države članice priznaju zaštitu. Međutim, ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze država članica, rok trajanja zaštite koju su priznale države članice istječe najkasnije na datum isteka trajanja zaštite priznate u državi koje je nositelj prava državljanin i taj rok ne smije biti dulji od roka koji je određen člankom 3.

3. Države članice koje su na dan 29. listopada 1993., osobito u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, odobrile dulji rok trajanja zaštite od onog koji bi proizašao iz odredaba stavaka 1. i 2., mogu zadržati tu zaštitu do sklapanja međunarodnih sporazuma o roku trajanja zaštite autorskog prava i srodnih prava.

Članak 8.

Računanje rokova

Rokovi određeni ovom Direktivom računaju se od prvog dana siječnja godine koja slijedi godinu u kojoj se dogodio događaj koji je doveo do njihova nastanka.

Članak 9.

Moralna prava

Ova Direktiva ne dovodi u pitanje odredbe država članica kojima se uređuju moralna prava.

Članak 10.

Vremenska primjena

1. Kada je u državi članici 1. srpnja 1995. već teкао rok trajanja zaštite koji je duži od odgovarajućeg roka predviđenog ovom Direktivom, ova Direktiva nema učinak skraćivanja tog roka trajanja zaštite u toj državi članici.

2. Rokovi trajanja zaštite predviđeni ovom Direktivom primjenjuju se na sva djela i sve predmete zaštite koji su bili zaštićeni barem u jednoj državi članici na datum naveden u stavku 1. u skladu s nacionalnim odredbama o autorskom pravu ili o srodnim pravima, ili koji zadovoljavaju mjerila za zaštitu prema [Direktivi Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu iznajmljivanja i pravu posudbe i određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva] ⁽¹⁾.

3. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje bilo koju radnju iskorištavanja izvršenu prije datuma iz stavka 1. Države članice moraju donijeti potrebne odredbe kako bi zaštitile posebno stečena prava trećih osoba.

4. Države članice nisu dužne primijeniti odredbe članka 2. stavka 1. na kinematografska ili na audiovizualna djela stvorena prije 1. srpnja 1994.

Članak 11.

Obavješćivanje i dostava

1. Države članice odmah obavješćuju Komisiju o svakom vladinom prijedlogu o priznavanju novih srodnih prava, uključujući temeljne razloge za njihovo uvođenje te predviđeno trajanje zaštite.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba internog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 12.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 93/98/EEZ stavlja se izvan snage ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje se odnose na rokove za primjenu direktiva i njihovo prenošenje u nacionalno zakonodavstvo, kako je utvrđeno dijelom B Priloga I.

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ SL L 346, 27.11.1992., str. 61. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2001/29/EZ.

Članak 14.

Sastavljeno u Strasbourgu 12. prosinca 2006.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Vijeće

Predsjednik

M. PEKKARINEN

PRILOG I.

DIO A

Direktiva koja je stavljena izvan snage s njezinim izmjenama

Direktiva Vijeća 93/98/EEZ
(SL L 290, 24.11.1993., str. 9.)

Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 167, 22.6.2001., str. 10.)

Samo članak 11. stavak 2.

DIO B

Popis rokova za prenošenje u nacionalna zakonodavstva i početak primjene

(iz članka 12.)

Direktiva	Rok za prenošenje	Datum početka primjene
93/98/EEZ	1. srpnja 1995. (članci od 1. do 11.)	19. studenoga 1993. (članak 12.) a najkasnije 1. srpnja 1997. s obzirom na članak 2. stavak 1. (članak 10. stavak 5.)
2001/29/EZ	22. prosinca 2002.	

PRILOG II.

Korelacijska Tablica

Direktiva 93/98/EEZ	Ova Direktiva
Članci 1. do 9.	Članci 1. do 9.
Članak 10. stavci 1. do 4.	Članak 10. stavci 1. do 4.
Članak 10. stavak 5.	—
Članak 11.	—
Članak 12.	Članak 11. stavak 1.
Članak 13. stavak 1. podstavak 1.	—
Članak 13. stavak 1. podstavak 2.	—
Članak 13. stavak 1. podstavak 3.	Članak 11. stavak 2.
Članak 13. stavak 2.	—
—	Članak 12.
—	Članak 13.
Članak 14.	Članak 14.
—	Prilog I.
—	Prilog II.